

Moonlight (2016), Kind, puber, man: drie episodes.

Verenigde Staten. Drama. 111 minuten. Geregisseerd door Barry Jenkins, met Naomie Harris, Mahershala Ali en André Holland.

Jaren 80, Miami. Dit verhaal richt zich in drie hoofdstukken op de jeugd, puberteit en volwassenheid van een Afro-Amerikaanse man die zich in de turbulente stad Miami probeert staande te houden. Hij wordt gepest op school en thuis is het leven hard voor hem. Hij probeert zichzelf te ontdekken en liefde te ondervinden ondanks zijn worstelingen met zijn achtergrond en seksualiteit.

1. De regisseur Barry Jenkins: Empathie is de motor van deze film.

Barry Jenkins debuteerde in 2008 veelbelovend met *Medicine for Melancholy* maar met *Moonlight* breekt hij echt door. De regisseur is zelf afkomstig uit Liberty City, de zwarte wijk in Miami waar de film zich afspeelt. De film is gebaseerd op het autobiografische toneelstuk van Tarell Alvin McCraney, waarin deze zijn eigen jeugd beschreef. De regisseur Jenkins is overigens zelf hetero, McCraney is gay. Beide mannen hadden een moeder die crackverslaafd was. „Voor mij waren de scènes met Naomi Harris als de moeder het moeilijkst om te filmen, omdat ik zoveel van mijn eigen moeder terugzag.”

Jenkins: “Omdat *Moonlight* niet helemaal mijn eigen verhaal was, zorgde dat voor afstand en objectiviteit. Dat dwong me om met een zekere mate van empathie te kijken naar de hoofdpersoon en niet over hem te oordelen. Dat is het inlevingsvermogen dat ik ook aan de kijker vraag. Volgens mij is dat ook de motor van de film.”

2. Waarover gaat het verhaal?

Hoe is het om als jonge zwarte homo op te groeien in een ruige buurt van Miami, in een volledig zware omgeving? Het leven van de jongen Chiron wordt getoond in drie

fasen, met sprongen van respectievelijk zes en tien jaar. Drie hoofdstukken: Little, Chiron, Black: kind, puber, volwassene.

Drie acteurs (Alex Hibbert, Ashton Sanders, Trevante Rhodes) geven de persoon Chiron overtuigend gestalte als kind, tiener en man. Ze lijken niet op fysieke gelijkenis geselecteerd, met als onverwacht effect dat de uiterlijke verschillen juist Chirons innerlijke metamorfose benadrukken.

De worsteling met zijn sexuele geaardheid, zijn omgeving, zijn moeder en zijn jeugdvriend Kevin komen het scherpst naar voren in Chirons highschool-periode. Er is de uitbeelding van schaarse, maar daardoor des te ontroerender geluksmomenten, bijvoorbeeld, als hij zwemles krijgt en hem dan gezegd wordt dat zijn seksualiteit niet iets is om zich voor te schamen.

Het verhaal is bedrieglijk simpel, maar de vertelling over de karakterontwikkeling van Chiron wordt zo genuanceerd en intens gebracht dat de kijker wordt meegenomen in een duizelingwekkend rijke film- én menselijke ervaring.

Strikt genomen is dit een coming-of-age-verhaal, over volwassen worden en het ontwikkelen van communicatie, seksualiteit, identiteit en waardering, over aanpassing en bevrijding, en over liefde.

De film speelt in een zwart milieu, maar gaat niet uitdrukkelijk over de Afro-Amerikaanse cultuur of over de rassenkwestie. Het is juist bevrijdend dat een film zich als het ware volkomen toevallig in een zwart milieu kan afspelen zonder dat daarover iets opgemerkt hoeft te worden.

In onze tijd maken minderheidsgroepen in de Verenigde Staten nog veel

onmenselijks mee vanwege hun ras of sexuele geaardheid. Homosexualiteit wordt vaak als een wakheid gezien. De film *Moonlight* stimuleert de conversatie hierover.

3. Het centrale thema van de film: wij zijn allen op zoek naar Identiteit.

Uit *Moonlight* blijkt dat Jenkins lang heeft nagedacht over vragen rond identiteit. „Ik denk dat iedereen zich tijdens zijn leven op een bepaald moment de vraag stelt: wie ben ik nu echt? Dat is het universele aspect van de film. Maar, zegt Jenkins, ik heb dit onderwerp niet zozeer intellectueel willen benaderen. De schoonheid van film is nu juist dat je ideeën kunt oppakken en daar een emotionele betekenis aan kunt geven. Identiteit is op zich een intellectueel concept. Maar als thema krijgt het pas kracht als je het met gevoel kunt benaderen.”

De volwassen Chiron (Black) moet zich voordoen als een norse, intimiderende man om zich staande te houden in de wereld. Tragisch? Jenkins: „Ik zou dat eerder pragmatisch dan tragisch noemen. Hoe anderen naar je kijken, is onlosmakelijk verbonden met hoe je naar jezelf kijkt. De wereld bepaalt op allerlei manieren hoe we onszelf zien. Daar kun je nooit volledig aan ontsnappen. Je moet een pragmatische manier zien te vinden om daarmee te leven. Je verliest daarmee onherroepelijk ook een deel van jezelf. Maar dat geldt evenzeer voor de zakenman die overdag harde deals moet sluiten en een andere persoon is dan 's avonds thuis bij zijn gezin.”

Zwarte mensen hebben daar wel meer mee te maken dan anderen, met dat lastige navigeren tussen hoe de wereld iemand ziet, met alle vooroordelen, en hoe iemand zichzelf ziet. Die gespletenheid wordt ook wel 'het dubbele bewustzijn' genoemd: twee stemmen in je hoofd die steeds moeten schakelen tussen het beeld dat de wereld van jou heeft en het beeld dat je van jezelf hebt.

Ook in Nederland bekijken we alles in toenemende mate door de zogeheten identitaire bril: man/vrouw, elite/volk, stad/platteland, zwart/wit etc. Een van de meest bepalende identiteiten in ons leven is die van ouder en kind. Het duurt een tijd in je leven, voordat de sexuele identiteit vastligt. Een identiteit is een aanwijzing, geen eindbestemming, zegt Stephan Sanders kernachtig in de Volkskrant van 22 febr. 2018 naar aanleiding van de film 'Call me by your name' (2017).

4. Mijn eigen leven deel ik op in ontwikkelingsfasen.

De film is waardevol voor het overzien van mijn eigen leven. We konden ook vragen over onszelf afroepen na het zien van de film *Boyhood* (2014).

Als wij ons leven overzien, dan denken we in onze eigen ontwikkelingsfasen, dan denken we aan personen, die ons richting gaven, dan denken we aan onze eigen identiteitsontwikkeling, en aan de plaats die sexualiteit, vriendschap en scholing daarbij innamen.

5. Vragen voor de nabespreking.

- (1) Welke personen betekenden veel voor de hoofdpersoon in de film *Moonlight*?
- (2) De vaderfiguur is complex: in welke opzichten?

- (3) De beelden van het water en het strand voelen als een loskomen van de akelige werkelijkheid. Voelt u dat ook zo?
- (4) Hoe verklaart u het geforceerde, stoere gedrag van Black, de volwassene?
- (5) Vond u in het derde deel van de film de dialoog van de volwassen Chiron met zijn jeugdvriend ook zo indrukwekkend: "Why did you call me?" en "Are you committed to the female gender...or is there space in your life for me?" en "Who is you, man?".

Als u wilt, reacties naar de inleider van de film. [Klik hier, onderaan de webpagina staat een link naar de contactgegevens.](#)